

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №11 (11)
ВЕРАСЕНЬ 2014 ГОДА

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

ВЯРХОЎНЫ СУД НЕ АБАРАНІЎ ПРАВА ЖЫХАРОЎ ВІЦЕБСКА

Ліст з адмовай абавязаць цэнтральную гарадскую паліклініку выконваць рашэнне выканкаму, кіраўніцтва якой адмаўляецца заключаць дамовы на абслугоўванне акцый, атрымаў абласны каардынатар Руху "За Свабоду" Хрыстафор Жаляпаў.

Звяртаючыся ў Вярхоўны суд, спадар Жаляпаў чарговы раз спрабаваў вырашыць набалелую віцебскую праблему: раённыя адміністрацыі на працягу ўжо амаль пяці гадоў забараняюць праводзіць любыя акцыі паводле ініцыятывы мясцовых актывістаў. Спасылаюцца чыноўнікі на рашэнне Віцебскага гарвыканкаму, якое рэгламентуе парадак зваротаў па дазвол. Паводле гэтага рашэння, разам з заяўкай ініцыятары мусяць падаваць дамовы на абслугоўванне акцый супрацоўнікамі ЖКГ, цэнтральнай гарадской паліклінік і міліцыі. Аднак цэнтральная паліклініка заключаць такую дамову не пагадзілася ні разу, што і становілася падставай для неаднаразовых забаронаў.

Летась віцебскія актывісты звярнуліся ў Кастрычніцкі райсуд, каб такім чынам змусіць кіраўніцтва паліклінікі выконваць прапісаны ў рашэнні гарвыканкаму парадак. Але

15 сакавіка 2013 года суд адмовіўся прыняць рашэнне на карысць Хрыстафора Жаляпава. Паводле рашэння суда, змусіць адміністрацыю аховы здароўя да заключэння дамовы на абслугоўванне акцый немагчыма: маўляў, гэтая структура вольная вырашаць, ці хоча яна заключаць дамову, ці не. І парадак, прадугледжаны рашэннем Віцебскага гарвыканкаму №881 "Аб масавых мерапрыемствах у г. Віцебску", такім чынам, абавязковы толькі для заяўнікаў: гэта яны мусяць заключаць дамовы на абслугоўванне акцый. А другі бок, паводле суду, не абавязаны на гэта пагаджацца.

Аспрэчыць рашэнне Кастрычніцкага райсуда не ўдалося ў абласным судзе. А цяпер права на правядзенне мірных сходаў і публічнае выказванне не падтрымаў і Вярхоўны суд.

Каардынатар Руху "За Свабоду" па Віцебскай вобласці Хрыстафор Жаляпаў падкрэслівае, што магчымыя

парушэння правоў мясцовых жыхароў закладзены ў самім дакуменце – тым самым рашэнні гарвыканкаму, якое з'яўляецца невыканальным:

"Выканаць патрабаванне пра дамовы немагчыма. Супрацоўнічаць з намі пагаджаецца толькі прадпрыемства ЖКГ. Што да цэнтральнай гарадской паліклінікі, то яны не проста адмаўляюцца, а прыдумляюць нейкія сумнеўныя прычыны. Прыкладам, напярэдадні акцый да Дня Волі, пасля забароны якіх мы і звярнуліся ў суд, стала верагоднасць успышкі сезонных захворванняў. Так нам адказалі з паліклінікі – заявілі, што ў іх чакаецца шмат працы менавіта 25 сакавіка. А ў лісце з Вярхоўнага суда дадаецца і яшчэ адно тлумачэнне. Аказваецца, усім вядома, што ў пералік платных паслуг, якія медычная ўстанова можа аказваць насельніцтву, абслугоўванне масавых мерапрыемстваў не ўваходзіць. Дык чаго ж Віцебскі

гарвыканкам накіроўвае грамадзянаў заключаць дамовы, якія супярэчаць заканадаўству – Закону Рэспублікі Беларусь "Аб ахове здароўя"? Там сказана пра платныя паслугі, Але ж такой, якую змушаюць замовіць нас, у прыродзе не існуе!"

Віцебскія актывісты неаднаразова патрабавалі, каб невыканальнае рашэнне гарвыканкаму было зменена. Але заўжды атрымлівалі адмову – са спасылкай на тое, што рашэнне №881 "Аб масавых мерапрыемствах у г. Віцебска" прайшло юрыдычную экспертызу, і, адпаведна, з'яўляецца бездакорным з пункту гледжання заканадаўства.

На ўзор гэтага рашэння мясцовыя адміністрацыі ў рэгіёнах Віцебшчыны склалі свае, і цяпер ва ўсёй Віцебскай вобласці правядзенне масавых акцый па ініцыятывы прыватных грамадзянаў зрабілася немагчымым.

К. Смаленскі

Чытайце сайт Віцебскага раёна: <http://vicebskreg.by>

ШКОЛЬНАЯ МАЁМАСЦЬ

ЦІ ЁСЦЬ ДРУГОЕ ЖЫЦЦЁ?..

Па вялікім рахунку, для любога населенага пункта закрыццё школы не абячае нічога добрага. Прагназаваныя наступствы – поўнае выміранне вёскі альбо, у лепшым выпадку, ператварэнне яе ў дачны пасёлак.

Вёска Камары ў Віцебскім раёне, напэўна, бліжэй да другога варыянту. Спрыяе гэтаму маляўнічая мясцовасць і невялікая аддаленасць ад горада. Старыя дамы і зямельныя ўчасткі скупляюцца за бесцань, замест іх з'яўляюцца шыкоўныя асабнякі.

Школу ў Камарах, якая ў свой час гучала вынікамі не толькі на раён, але і на ўсю вобласць, год назад зачынілі.

Стаіць яна цяпер пустая, з сумаю назіраючы проймамі вокнаў на людзей, якія праходзяць міма. А яшчэ нядаўна тут было шумна і весела, звонеў званок, дзеткі сядзелі за партамі, змагаліся ў спартзале і на стадыёне, наведвалі гурткі і секцыі, бібліятэку ... Як памяць аб мінулым на прышкольным тэрыторыі, пасаджаныя клепатлівымі рукамі педагогаў і вучняў мінулых гадоў, паранейшаму квітнеюць кветкі.

Будынак былой школы плошчай 1764,5 кв. м. 1969 года пабудовы выстаўлены на продаж. Варыянт яго выкарыстання пад сацыяльныя патрэбы населенага пункта пакуль не разглядаецца. А шкада. Невялікая сталова, сацыяльныя ложка, клубы па інтарэсах, дыскатэчная зала, танцавальная альбо музычная

студыя, а таксама бібліятэка не перашкодзілі б. Тым больш што Камары ў Ноўкінском сельсавеце – адна з самых густанаселеных вёсак.

Закрыццё школы пацягнула за сабой пэўныя праблемы. Кацельня, якая яе ацяпляла, доўгі час абагравала яшчэ тры прыватных дома і 4-кватэрны двухпавярховік, якая стаяць побач. Гэтай вясной жыхары атрымалі паведамленне, што кацельня іх абслугоўваць больш не будзе. Будуйце, маўляў, печы, праводзіце газ.

Але нядаўна праблема ўсё ж была вырашана. Як паведаміў дырэктар УП ЖКГ «Вітрайкамаз» Аляксей Іваноў, згодна з рашэннем Віцебскага райвыканкама ў доме №4 будзе забяспечана аўтаномнае ацяпленне за кошт устаноўкі пелетнага катла. Уладальнікі кватэр ужо атрымалі адпаведныя паведамленні.

Але ж гэта вырашэнне пытання толькі для жыхароў аднаго дома! Можа, сапраўды варта было б падумаць аб стварэнні на базе былой школы ачага культуры і вольнага часу для насельніцтва Камароў?

Надзея Фандарэнка
Віцебскія весті

НАША МЯЖА

ПАМЕЖНАЯ ТЭРЫТОРЫЯ Ў ВІЦЕБСКІМ РАЁНЕ

У межах адміністрацыйна-тэрытарыяльных адзінак, якія прымыкаюць да дзяржаўнай мяжы Рэспублікі Беларусь з Расійскай Федэрацыяй, усталяваецца памежная тэрыторыя, указ аб гэтым за нумарам 433 падпісаны Аляксандрам Лукашэнкам 4 верасня.

«Гэта дазволіць стварыць умовы для рэалізацыі ўскладзеных на органы памежнай службы задач і функцый у межах гэтай мясцовасці, а таксама арганізаваць належнае ўзаемадзеянне з пагранічнымі органамі Расійскай Федэрацыі, накіраванае на рашэнне задач павышэння іспыненні транзітнай незаконнай міграцыі, наркатрафіку і незаконнага перамяшчэння праз мяжу таварна-матэрыяльных каштоўнасцяў», – гаворыцца ў каментары да ўказа.

У Віцебскай вобласці з Расійскай Федэрацыяй мяжуюць Верхнядзвінскі, Расонскі, Полацкі, Гарадоцкі, Віцебскі, Лёзненскі і Дубровенскі раёны. Паводле закона «Аб Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь» памежная

тэрыторыя – участак мясцовасці, які ўключае памежную зону, памежную паласу, паласу мацавання Дзяржаўнай мяжы, пункты пропуску, адміністрацыйна-тэрытарыяльныя і тэрытарыяльныя адзінкі Рэспублікі Беларусь або іх часткі, прылеглыя да памежнай зоне і пунктах пропуску, прызначаны для ажыццяўлення аховы Дзяржаўнай мяжы.

У межах памежнай тэрыторыі органы памежнай службы маюць спецыяльныя паўнамоцтвы, напрыклад, яны могуць спыняць і даглядаць транспартныя сродкі, уваходзіць у жыллё або іншыя ўладанні грамадзян пры пераследзе падазраваных і да т.п.

К. Смаленскі

БЛУКАННЕ

НІ ДНЯ БЕЗ ЗАБЛУКАЎШАГА ГРЫБНІКА

29 жніўня 60-гадовая жыхарка вёскі Доўжа заблудзілася ў лесе, куды адправілася збіраць грыбы.

Жанчына сышла ў лес у 8 гадзін раніцы, а праз 3 гадзіны патэлефанавала ў МНЗ і папрасіла дапамагчы выйсці ёй з

лесу. На пошукі грыбніцы ў раён вёскі Герасімава Мазалаўскай сельсавета (працяг на старонцы №2)

ПАЛІТЫЧНЫ ВЯЗЕНЬ

АЛЕСЬ БЯЛЯЦКІ ПРЭЗЕНТАВАЎ КНІГУ

На сустрэчы ў "Еўрапейскім клубе" ў Віцебску аўтар распеваў гісторыю стварэння зборніка эсэ „Іртутнае срэбра жыцця”, якія былі напісаны ў зняволенні.

Кніга „Іртутнае срэбра жыцця. Пралог. Нататкі праваабаронцы” прысвечана праваабарончаму беларускаму і міжнароднаму руху, а таксама падзеям 2010 года ў Беларусі. У выданне ўвайшлі лісты з успамінамі ды развагамі, апісаныя працоўныя будні, а таксама падзеі, што папярэднічалі арышту праваабаронцы, міжнародныя паездкі.

Падчас сустрэчы Аляксандр Бяляцкі раскажаў, што магчымасць пісаць гэтую кнігу істотна падтрымлівала яго ў турме: хоць часу на творчасць было няшмат, але сістэматызацыя падзей, што адбыліся пасля выбараў 2010 года, дапамагала яму засяродзіцца на рэчах, больш

істотных для праваабаронцы, чымсьці наўкольным турэмным побыт. Паводле ўкладальніцы кнігі Алены Лапцёнак, свае нарысы Аляксандр Бяляцкі накіроўваў на волю ў выглядзе лістоў, і ўжо потым іх рыхтавалі да друку. Фактычна макет кнігі быў гатовы да канца 2013 года, але выдаць яе так хутка не ўдалося. Першую прэзентацыю зборніка эсэ планавалі арганізаваць у чэрвені гэтага года, і вялікай радасцю для сябраў і аднадумцаў стала тое, што аўтар 21 чэрвеня выйшаў на волю.

Як распавёў Аляксандр Бяляцкі, за час зняволення – амаль за 3 гады – ён атрымаў 40 тысяч лістоў ад сваіх аднадумцаў. Сярод тых, хто

ліставаўся з былым палітвязнем, быў і гарадоцкі актывіст Леанід Гарава. На прэзентацыю кнігі ён прыехаў таксама, і не з пустымі рукамі: прывёз слоік марынаваных грыбоў, згадаўшы, што ў адным з лістоў Аляксандр Бяляцкі пісаў пра тое, як хацелася б яму пахадзіць з кошыкам па грыбным лесе...

Прэзентацыя кнігі прайшла ў цёплай сяброўскай абстаноўцы, ахвотныя задавалі пытанні праваабаронцу, кожны прысутны атрымаў зборнік „Іртутнае срэбра жыцця” у падарунак, і аўтар задавальненнем раздаваў аўтографы старым і новым віцебскім сябрам.

К. Адамаў

ЗА ПРАВАПАРАДАК!

АДЗІН З САМЫХ КРЫМІНАГЕННЫХ

Адбылося сумеснае пасяджэнне каардынацыйнай нарады па барацьбе з карупцыяй і злачыннасцю ў Віцебскім раёне і савета па каардынацыі дзейнасці праваахоўных органаў пры Віцебскім райвыканкаме.

Першае пытанне парадку дня – “Аб стане законнасці і правапарадку ў першым паўгоддзі 2014 на тэрыторыі Віцебскага раёна”.

Ад фармалізму не пазбавіліся

Наш раён па-ранейшаму застаецца адным з самых крымінагенных на тэрыторыі вобласці. Гэта сумнае лідэрства мы саступаем толькі Чыгуначнаму раёну Віцебска, адзначыў, адкрываючы пасяджэнне, старшыня райвыканкама Руслан Фурашоў. Прыкметны рост колькасці злачынстваў на тэрыторыі трох сельсаветаў: Вымянянскага, Заронаўскага, Суражскага. Руслан Васільевіч звярнуў увагу на тое, што не выкаранены фармалізм у працы грамадскіх пунктаў аховы правапарадку пры сельскіх Саветах. За першае паўгоддзе праведзена 105 пасяджэнняў, разгледжаны паводзіны 920 грамадзян. Мінімальна колькасць правапарушальнікаў разгледжана на АПАП пры Кастрычніцкім сельскім Савеце, прычым па факце ўжо адбыўшыся падзей. «Або мы павінны працаваць на прафілактыку, з якой фармальны падыход ніяк не спалучаецца», – падкрэсліў кіраўнік раённай вертыкалі.

Канкрэтна ахарактарызаваў апэратыўнае становішча намеснік начальніка РАУС – начальнік міліцыі грамадскай бяспекі Андрэй Абушкевіч. Ён адзначыў, што ў бягучым годзе ў раёне здзейснена два забойствы, якія выклікалі шырокі грамадскі рэзананс, – у в. Слабада Шапечынскага сельсавета і в. Барвін Перавоз Бабініцкага. Колькасць фактаў наўмыснага прычынення цяжкіх цялесных пашкоджанняў засталася на ўзроўні мінулага года – 5 злачынстваў, з іх толькі адно здзейснена асобай, якая раней не трапляла ў поле зроку АУС. Калі ў мінулым годзе не рэгістраваліся разбойныя напады, то ў бягучым такіх злачынстваў здзейснена 4. На два – з 4 да 6 – вырасла колькасць рабаванняў.

Дарэчы, усе разбоі раскрытыя.

Такіх злачынстваў, як згвалтаванне, вымагальніцтва, махлярства і хуліганства не дапушчана. З 5 да 4 знізілася колькасць угонаў транспартных сродкаў, вінаваты ўстаноўлены па кожным факце.

Вызначыліся ў плане крымінагеннасці Бабініцкі сельсавет – 34 злачынствы, Кастрычніцкі (31), Мазалаўскі (26), Летчанскі (24). Найменшая колькасць злачынстваў зарэгістравана на тэрыторыі Запольскага і Яновіцкага сельсаветаў – па 3, прычым у апошнім усе раскрыты.

Зладзейская цяга

Па словах Андрэя Абушкевіча, з году ў год асноўны «вал» злачынстваў па лініі крымінальнага вышуку даюць крадзяжы. Нягледзячы на тое, што за 7 месяцаў іх колькасць знізілася на 35 фактаў, удзельная вага крадзяжоў вельмі высокая і складае 81,6% ад усіх учыненых злачынстваў. Найбольшая колькасць крадзяжоў зарэгістравана на тэрыторыі Кастрычніцкага (29), Бабініцкага і Мазалаўскага (па 21), Летчанскага і Ноўкінскага (па 18) сельсаветаў.

Не зніжэцца актуальнасць праблемы папярэджання крадзяжоў з дачных дамоў грамадзян. Аналіз злачынстваў гэтага віду паказвае, што ў асноўным злодзеі пасягаюць на прадметы побыту, слясарныя і будаўнічыя інструменты, электраабсталяванне, ровары, прадукты харчавання, вырабы з металу. Асноўнымі прычынамі крадзяжоў з садаводчых таварыстваў з’яўляюцца: працяглая адсутнасць уладальнікаў дачных дамоў, слабая тэхнічная ўмацаванасць будынкаў, адсутнасць вартаўнічых аховы і асветленасці. Акрамя шэрагу мерапрыемстваў, накіраваных на папярэджанне крадзяжоў з дачных дамоў, у т. ч. выстаўлення пастоў і засад, растлумачальнай працы з насельніцтвам, супрацоўнікі РАУС сталі практыкаваць накіраванне старшыням садаводчых таварыстваў прадпісанняў з канкрэтнымі прапановамі па арганізацыі аховы і агароджы тэрыторыі. За два апошнія месяцы накіравана

6 такіх дакументаў.

Канкрэтна спыніўся намеснік начальніка РАУС на крадзяжах дзяржаўнай і прыватнай уласнасці юрыдычных асоб. За 7 месяцаў зарэгістравана 20 такіх злачынстваў, з іх 9 раскрыта. Асноўная прычына, якая спрыяе здзяйсненню падобных крадзяжоў, – гэта безгаспадарлівае стаўленне службовых асоб да даручаных матэрыяльных каштоўнасцяў.

Паказана на нездавальняючую працу ў гэтым напрамку УП ЖКГ «Вітрайкомхоз», ААТ «Даламіт», філіяла «Віцебская электрычныя сеткі» РУП «Віцебскэнерга», КУСПГ «Эксперыментальная база ім. Шмырова», УП «Віцебская універсальная база», якія дапусцілі крадзяжы маёмасці прадпрыемстваў.

Дзеля справядлівасці адзначана, што абуральных фактаў халатнасці кіраўнікоў, як гэта адзначалася два – тры гады таму, няма. У той жа час маюцца недахопы ў тэхнічнай умацаванасці мехдвароў, у прыватнасці, слабая асветленасць тэрыторыі, частковае адсутнасць агароджы. У некаторых гаспадарках выяўлены недахопы ў тэхнічнай умацаванасці складоў захоўвання ГЗМ, забеспячэнні захаванасці насеннага фонду. Па кожным факце кіраўнікам гаспадарак накіраваны прадстаўленні. Вынесена 24 рашэння аб прыцягненні службовых асоб да адміністрацыйнай адказнасці за непрыняцце мер па прадстаўленнях РАУС.

Транспартная дысцыпліна
Сур’ёзнай праблемай для Віцебскага раёна з’яўляецца адсутнасць у буйных населеных пунктах спецыяльна абсталяваных, асветленых і ахоўваемых стаянак для аўтамабіляў. У выніку былі здзейснены крадзяжы акумулятараў і дызельнага паліва з вялікагрузных аўтамашын у аграгарадках Кастрычніцкая і Бабінічы, крадзяжы з легкавых аўто – у Тулава, Кастрычніцкай. У прыгарадных населеных пунктах з-за адсутнасці месцаў установак паблізу прыдамавой тэрыторыі аўтамашыны паркуюцца з

(пачатак на старонцы №1)
адправіліся супрацоўнікі Віцебскага РАУС. У 12:08 жанчына выйшла з лесу на гук сірэны аўтамабіля Віцебскага РАУС.

Ужо два чалавекі памерлі ў лясках Віцебскай вобласці, а жанчыну, якая страцілася яшчэ ў жніўні месяца, у Гарадоцкім раёне так і не знайшлі, паведамляе прэс-служба МНЗ.

Выклікі ратавальнікаў для пошуку згубіліся, грыбнікоў адбываюцца практычна кожны дзень. 11 верасня шукалі чатырох жанчын, якія заблукалі ў Аршанскім і Полацкім раёнах.

У 20:19 хвілін у ЦАК Аршанскага ГРАНЗ паступіла паведамленне пра тое, што тры пенсіянеркі каля 9:00 сышлі ў лес збіраць грыбы каля станцыі Лужкі, Аршанскага раёна і не вярнуліся дадому. Пошукавыя работы праводзіліся ў лясным масіве каля станцыі, з жанчынамі падтрымлівалася сувязь па

мабільным тэлефоне. У 0:59 12 верасня зніклія жанчыны выйшлі з лесу на гук сірэны АЦ ПАСП-13 Аршанскага ГРАНС, у медыцынскай дапамогі яны не мелі патрэбы.

У 20:23 ужо ў ЦАК Полацкага ГРАНЗ паступіла паведамленне аб тым, што ў лясным масіве, у раёне вёскі Чорнае Полацкага раёна заблудзілася жанчына. Для яе пошуку былі задзейнічаны супрацоўнікі РАУС і работнікі МНЗ. У 22:45 зніклая аматарка грыбоў самастойна выйшла з лесу, у медыцынскай дапамогі ёй не было патрэбы.

Пошук згубіўшыхся абцяжарваецца познім паведамленнем аб праблеме і адсутнасцю мабільнай сувязі, сцвярджаюць у МНЗ. Бо не заўсёды грамадзяне, і ў першую чаргу, пенсіянеры, выпраўляючыся ў лес, бяруць з сабой мабільныя тэлефоны.

К. Адамаў

супрацьдзеянні карупцыйным праявам ў Віцебскім раёне». Сутнасць яго выклаў пракурор раёна Вячаслаў Скрыцкі. У прыватнасці, ён адзначыў, што ў гэтым годзе здзейснена 14 карупцыйных злачынстваў, у мінулым годзе за такі ж час – адно. Праваахоўнымі органамі раёна ўзбуджана 9 крымінальных спраў аб карупцыі, з якіх 7 – па фактах злоўжывання ўладай або службовымі паўнамоцтвамі, 2 – крадзяжы шляхам злоўжывання службовымі паўнамоцтвамі.

Вячаслаў Генадзевіч асабліваю ўвагу звярнуў на дзейнасць антыкарупцыйных камісій, якія, як паказвае практыка, на прадпрыемствах і ў арганізацыях часцяком існуюць фармальна, хоць на кіраўнікоў ускладзена адказнасць за непрыняцце мер па барацьбе з карупцыяй. Пракурор раёна нагадаў, што на грамадскае абмеркаванне вынесены праект Закона Рэспублікі Беларусь “Аб барацьбе з карупцыяй”, які вызначае механізмы папярэджання падобных праяў, ўсталёўвае абмежаванні для службовых асоб, рэгулюе парадак дэкларавання іх даходаў і г.д.

Па разгледжаных пытаннях прынята адпаведнае рашэнне.

**Ніна Сталярэнка
Жыццё Прыдзвіння**

АБ’ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты “Дзвінскі ўзгорак” паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдафануйце. Калі парушаны вашы правы спажываца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты “Дзвінскі ўзгорак”.

Наша газета стала размяшчацца на партале <http://kamunikat.org>, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спамаваць яшчэ да з’яўлення газеты на паперы.

НАША СПАДЧЫНА

500-ГОДДЗЕ АРШАНСКАЙ БІТВЫ

Пра значнасьць гэтай бітвы ў гісторыі і яе працяг у сучаснасьці мы гутарым зь пісьменьнікам, аўтарам гістарычных раманаў Леанідам Дайнэкам.

Напярэдадні 500-х угодкаў Аршанскай бітвы стала вядома, што Аршанскі райвыканкам забараніў імпрэзу з гэтай нагоды на гістарычным Крапівенскім полі.

— **Спадар Леанід, ці было для вас нечаканасьцю рашэньне аршанскіх уладаў?**

— Шчыра кажучы, не. Я нават дапускаю, што некаторыя нашы сёньняшнія чыноўнікі ў той бітве былі б не пад сьцягам Канстанціна Астроскага, а пад сьцягам маскоўскага ваяводы Івана Чалядніна. Справа ў тым, што наша дзяржава і яе палітыка, у тым ліку і культурная, знаходзяцца ў магнітным полі Расеі. Дык як жа яны будуць праслаўляць тую бітву, у якой былі разьбітыя продкі іхных гаспадароў? Я быў упэўнены, што забарона, але не чакаў, што так катгарычна. Можна ж было б прапусьціць купку людзей на Крапівенскае поле, каб пачыталі вершы, каб гурт «Стары Ольса» пасьпяваў песьні. Было б цудоўна.

Каму гэта перашкаджала? Каму гэта выклік? Мы ж ня ворагі расейскаму народу. Мы ворагі захопнікам, якія прыходзілі на нашу зямлю. У свой час Гітлер абтрэляваў фаўстам Лёндан. Дык што,

англічане ворагі немцам? Не. Так і мы — разьбілі прышлых ворагаў. І правільна зрабілі, паколькі баранілі свой дом, сваю зямлю, сваю дзяржаву. А дзяржавай нашай на той час было ВКЛ, мы былі грамадзянамі і воінамі гэтай дзяржавы. Дарэчы, я зайважыў такую акалічнасьць: слова Ворша паходзіць ад ангельскага слова war — вайна. Вось такое супадзеньне.

— **Бітва пад Воршай апісваецца ў вашым рамане «Назаві сына Канстанцінам». Войска ВКЛ было колькасна меншым, але мела артылерыю. Чаму маскоўцы прыйшлі на Крапівенскае поле без гарматаў?**

— 3-за самаўпэўненасьці сваёй. Яны пакінулі артылерыю ў Смаленску і хуценька рынуліся на безабароннае, як яны думалі, ВКЛ. Маскоўцам хацелася як мага хутчэй рабаваць, забіраць у палон цяглых мужыкоў, маёмасьць. Вядома ж, адсутнасьць артылерыі сыграла сваю ролю. У вырашальны момант Канстанцін Астроскі акраз выставіў сваю артылерыю, якая ўшчэнт зрэзала маскоўскую коньніцу.

Тутпраявіўсяіваенныталент

Астроскага, які спачатку зрабіў выгляд што адступае, і маскоўцы, ашалеўшы ад нечаканай перамогі, парушылі свае баявыя парадкі і рынуліся ў наступ. А войска ВКЛ расступілася, і баярская коньніца Масквы апынулася проста перад жэрламі гарматаў, перад мушкетамі. І пачалі дагэтуль непераможныя маскоўцы ўцякаць — хто як мог ратаваўся. Усё поле было завалена трупамі, вада ў рэчцы стала чырвонай. Загінулі каля 40 тысячаў маскоўцаў, 5 тысячаў трапілі ў палон, у тым ліку галоўны ваявода Чаляднін, яшчэ 8 ваяводаў, 17 ваеначальнікаў высокага рангу, 2000 дзяцей баярскіх. А пераможцам, воінам Канстанціна Астроскага, раздалі 20 000 трафейных маскоўскіх коней. І яны горда паехалі дадому на тых конях.

— **Бітва пад Воршай нечаму навучыла Маскву?**

— На жаль, не навучыла. Вядома, расейцаў шмат, яны аб'яднаныя нейкай царыцкай ідэяй, што ў іх наўверсе толькі адзін чалавек сядзіць, а ўсе — пад ім. Яны заўсёды атакавалі нашы землі. Яны пашыраліся на ўсход, дайшлі да Ціхага акіяну. Яны хацелі прарвацца

ў Эўропу, шукалі шляхі да Балтыйскага мора — Іван Жажлівы вёў тысячы і тысячы сваіх людзей, але ўсе загінулі і не прабіліся. І сёньняшні прыклад з Украінай — тое самае. Пяцьсот гадоў таму беларусы і ўкраінцы ўваходзілі ў адну дзяржаву — ВКЛ, тады мы ўсе былі ліцьвінамі.

Тады Масква ішла вайной на беларускія землі, а сёньня — на Данбас, на Украіну — нашу сястру ў ВКЛ. Маскоўцы неўспрымальныя да ўрокаў гісторыі. Хоць у іхнага арла дзьве галавы, але глядзяць яны не туды. Я сам гадоў сем жыву ў Расеі. Расейскі народ вельмі добры і шчыры, ён можа і папрацаваць, і чарку выпіць, і пасьпяваць. Але на іх прапаганда ўзьдзеінічае. Глядзіце, фільмы ў іх толькі пра нейкіх супэрагентаў, якія адным ударам трох зьбіваюць з ног, страляюць зь дзьвюх рук, жанчыны таксама. Хутка ўжо і дзеці будуць камісарамі Мэгрэ ў іхных фільмах.

— **Ва Украіне ўгодкі Бітвы пад Воршай будуць адзначацца з размахам — ажно ў пяці гарадах. І апошняе пытаньне. Расея абвесьціла нацыянальным сьвятам дзень 4 лістапада, калі ў 1612 годзе Масква здолела адбіцца ад войска**

Рэчы Паспалітай, куды ўваходзілі і беларускія землі. Беларусь магла б зрабіць сымэтрычны адказ — абвесьціць нацыянальным сьвятам 8 верасьня. Быў бы выйгрышны ход — нават для сёньняшніх уладаў.

— Ход быў бы выйгрышны, але, на жаль, беларускім уладам ён непатрэбен. Пакуль што Дзень беларускай вайскавай славы дзяржаву не цікавіць. А мы памятаем, як у 90-я гады Згуртаваньне беларускіх вайскоўцаў яго адзначала. Як на плошчы прымалі прысягу на вернасьць Беларусі пад бел-чырвона-белым сьцягам 3000 шэрагоўцаў і 600 афіцэраў. Думаю, што рэха Аршанскай бітвы будзе гучаць у сэрцах маладых людзей. Пішучы свае гістарычныя раманы, я хачу, каб мы не забывалі пра тыя далёкія часы, калі наш народ сяліўся, станаўіўся на ногі каля Дняпра, каля Рубона-Дзвіны, каля Нёману — у цэнтры Эўропы. І нам трэба ведаць сваё гераічнае мінулае. Я веру, што дзень 8 верасьня будзе ў будучыні абвешчаны дзяржаўным сьвятам Рэспублікі Беларусь. (скарочана)

Гутарыў Міхась Скобла svaboda.org

ПАДАТКААБКЛАДАННЕ

«ВЯЛІКАЯ СЯМ'Я» АБЕРНЕЦЦА ВЯЛІКІМ РАЗВОДАМ...

Урад Беларусі ўсур'ез мае намер павысіць з 2015 года падаходны падатак - на адзін працэнт (да 13%). Пры гэтым прыкрываецца клопатам аб дзецях і павышэнні нараджальнасьці: дадатковыя сродкі нібыта пойдучь на праект «Вялікая сям'я». На справе ж такім чынам спрабуюць проста латаць дзіркі ў бюджэце.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць магчымым падняць стаўку падаходнага падатку да 13%, накіраваўшы дадатковыя сродкі на падтрымку сем'яў з дзецьмі ў рамках праекта «Вялікая сям'я». «Не разумею, хто тут можа абурацца: гэта ж для твайго дзіцяці! ... Але калі ў цябе адзін - прабач. Хто хоча што-то ад гэтага адсотка атрымаць, хай траіх нараджае», - тлумачыў кіраўнік дзяржавы на спецыяльнай нарадзе 21 жніўня.

Верагодна, рашэньне аб павелічэнні падаходнага падатку з 12 да 13% ужо ўзгоднена на ўсіх узроўнях. Як пра амаль ужо вырашанае пытаньне казаў пра гэта ў інтэрв'ю тэлепраграме «Галоўны эфір» канала «Беларусь 1» і віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік.

Праект «Вялікая сям'я» разлічаны на пяць гадоў. У рамках праграмы прапануецца прынараджэнні трэцяга і наступных дзяцей налічваць 10 тысячаў даляраў на дэпазітны рахунак. Выкарыстанне гэтых сродкаў будзе магчымым па дасягненні дзіцем 18 гадоў - іх можна будзе накіраваць на паляпшэнне жыллёвых умоў, адукацыя, паслугі аховы здароўя і фарміраванне дадатковай пенсіі маці. Сума будзе ўлічвацца ў валюце

і штогод індэксавацца на ўзровень інфляцыі долара, таму з улікам штогадовай індэксацыі праз 18 гадоў сям'я атрымае арыентаваныя 14 тысячаў «зялёных». Даспаўнення дзіцяці 18 гадоў грошы могуць быць выкарыстаны толькі ў надзвычайным выпадку - для аказання складанай медыцынскай дапамогі любому члену сям'і.

Але адкуль браць сродкі на такі праект? Тозік патлумачыў: «Нічога з нічога не бывае. Гэта велізарныя грошы, якія патрэбныя сёння для падтрымкі сем'яў, для падтрымкі дзяцей. Частка ў нас ёсць у бюджэце, а частка, хутчэй за ўсё, што будзе прынята рашэньне аб тым, каб усталяваць для ўсіх норму падаходнага падатку ў 13%. Усе гэтыя грошы, як падкрэсліў прэзідэнт, да аднаго рубля, будуць сыходзіць толькі на гэтыя мэты».

Урад прапануе пачаць праект 1 студзеня 2015 г.. Крыніцай яго фінансавання стануць сродкі фонду нацыянальнага развіцця, якія ацэньваюцца ў 1,8 трлн. рублёў штогод. За перыяд дзеяння праекта будзе выдаткавана каля 700-800 мільёнаў даляраў. А каб праект быў акупным, сродкі, залічаныя на дэпазітны рахунак маці ў ААТ «АСБ

Беларусбанк», перададуць у кіраванне Банку развіцця, які будзе ўкладаць іх у эканоміку.

Эксперты называюць ўтапічнай саму ідэю, што сем'і стануць заводзіць больш дзяцей толькі таму, што па дасягненні адным з іх 18 гадоў на рахунак ў маці будзе сума каля 14 тысячаў даляраў. Бо выдаткі на выхаванне дзіцяці сям'і прыйдзеца несьці на працягу ўсіх гэтых 18 гадоў, і выдаткі на гэта будуць несумярна больш атрыманай потым сумы. Ствараецца ўражанне, што «Вялікая сям'я» з'яўляецца толькі прыкрыццём для папаўнення бюджэту і перакладання грошай задной дзяржаўнай кішэні ў другую з невядомай для шырокай грамадскасці мэтай.

Намеснік старшыні Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі (БНПА) Георгій Грыц прызнае ўсю вастрыню праблемы напаўнення бюджэту: «Бюджэтных крыніц для выканання бягучых дзяржаўных праграм і задач не хапае. Гаворка ідзе пра адсутнасць трыльёнаў беларускіх рублёў». У такой сітуацыі, кажа ён, да павелічэння падаходнага падатку неабходна ставіць да дадзенасці. У адваротным выпадку з дэфіцытам бюджэту

прыйдзеца спраўляцца праз знешнія запасычаны, што ў цяперашніх умовах няпроста, ці нават праводзіць дэвальвацыю.

У той жа час Грыц прагназуе негатыўную рэакцыю з боку бізнесу, на якім «павелічэнне любых падаткаў адбіваецца дрэнна». Ён таксама звяртае ўвагу на тое, што сам механізм павышэння падатку супярэчыць дырэктыве прэзідэнта №4 «Аб развіцці прадпрымальніцкай ініцыятывы і стымуляванні дзелавой актыўнасці ў Рэспубліцы Беларусь». Бо там вызначана, што нарматыўныя прававыя акты, якія змяняюць умовы вядзення бізнесу, павінны ўваходзіць у дзеянне не раней чым праз тры месяцы з дня іх афіцыйнага апублікавання і павінны заагэдзаны абмяркоўвацца ў бізнес-супольнасці.

Згодна з разлікамі экспертаў праекта «Коштурада», у выніку павышэння падаходнага падатку і акцызаў кожны які працуе беларус у сярэднім заплаціць у 2015 годзе ў бюджэт дадаткова каля 1.165.000 беларускіх рублёў (116 даляраў ЗША). Усяго ж будзе сабрана «звыш» каля 5,3 трыльёна рублёў (каля 514млн. даляраў), у тым ліку толькі за кошт павышэння падаходнага падатку - 2, 5 трыльёна (прыкладна 242

мільёны даляраў). За пяць гадоў гэта складзе больш за 1,2 мільярда даляраў. А на праект «Вялікая сям'я», якім і апраўдваецца павышэнне падаходнага падатку, плануецца накіраваць у гэты перыяд 700- 800 мільёнаў. Гэта значыць, нават калі дзяржава выканае гэта сваё абяцанне, то атрымае «чысты прыбытак» у памеры 400-500 мільёнаў даляраў.

Паводле дадзеных эканамічнага агляду Нацыянальнага банка, у першай палове 2014 працягвалася зніжэнне паказчыкаў чыстага прыбытку і прыбытку да падаткаабкладання ў эканоміцы. «Праблема гэтая не новая, і істотнае зніжэнне прыбытку ў прадпрыемстваў пачалося яшчэ ў 2013-м годзе, што прывяло да зніжэння наступленняў па падатку на прыбытак. Гэта значыць, што зніжаецца эфектыўнасць працы бізнесу з прычыны палітыкі, якая праводзіцца нашым урадам. У выніку з'яўляецца праблема з напаўненнем бюджэту, якую ўрад і спрабуе неяк вырашаць», - тлумачыць эксперт.

Ну а самы лёгкі спосаб - залезці ў кішэню суграмадзян. Што мы зараз і назіраем.

(скарочана)

Алена Спасюк
«БЕЛАПАН»

РУССКАЯ КУЛЬТУРА

«... ИСКОННО РУССКОЕ — ЭТО ПИТЬ, РУБИТЬ ГОЛОВЫ И БРАТЬ ВЗЯТКИ»

Юлия Латынина ищет ответ на вопрос, что же такое — эта особая «русская культура».

Уже полгода, как со времени победы Майдана российские официальные власти, депутаты и телекомментаторы открыли существование особой «русской культуры», которая противостоит европейской бездуховности. Ничего нового они, собственно, не выдумали. Еще Гитлер в «Майн Кампф» противопоставлял суровую нордическую культуру текущему европейскому разврату и бездуховности. Это обычный прием фашизма: под предлогом освобождения нации от «чуждой культуры» освободить ее от всякой культуры вообще и погрузить во времена и привычки варварства.

В связи с этим: что же такое эта особая «русская культура»? Русская культура, бесспорно, существует, и она дала миру великие образцы музыки, поэзии и литературы. Проблема заключается в то, что русская культура стала великой, когда Россия стала Европой.

Чайковский родился не из балалайки, и Пушкин родился из Царскосельского Лицея, а не из сказок Арины Родионовны. Если бы культурный багаж Пушкина состоял из сказок Арины Родионовны, то его, Пушкина, не было бы. Собственно, его не было бы вообще, потому что не было бы его предка — арапа Петра Великого.

Русская культура стала великой, когда вся она — и русская наука, и русская литература, и русские музыка и живопись, от Ломоносова до Ландау, от Пушкина до Толстого, от Брюллова до Мусоргского, — стала частью западной культуры.

Более того: если бы Петр I не сделал Россию частью европейского мира, то не было бы не только Толстого — Тургенева. Не было бы и столь любимой нашими патриотами Российской империи. Ее бы просто не существовало.

Московская Русь с ее домостроем, ксенофобией, технической отсталостью и, кстати, повальным гомосексуализмом, шокировавшим западных наблюдателей, заняла бы на геополитической карте мира примерно то же положение, что древняя и отсталая Персия.

Нашим патриотам не пришлось бы стенать об утрате Украины: Украина была бы частью Большой Польши или Великой Литвы. Нашим патриотам не пришлось бы страдать по Крыму: в Крыму бы жили

татары; Смоленск бы принадлежал полякам; газовые месторождения в Уренгое разрабатывала бы Великая Швеция, а граница с индустриальной сверхдержавой Японией, в начале XX века ударившейся в поисках природных ресурсов в бурную колонизацию, проходила бы где-нибудь по Уралу.

Именно Петр Великий привил на русский дичок европейский культурный сорт, точнее — перепривил, потому что первая прививка была сделана викингами, но потом татары срубили дерево почти под корень. Так бы и росло оно после татар — с пьянством, с опричниной, с невежеством, с пляской Федьки Басманного перед царем, которому все целуют сапог, пока он рубит головы, и с бесконечной уверенностью невежды и ханжи в собственном превосходстве, если бы не Петр.

После него мы стали носить европейское платье, после него женщины вышли из теремов, после него поэты стали сочинять «оды» и «эпитафии», великосветские хлыщи заговорили о «Венере» и «Бахусе», ученые поехали учиться в западные университеты, и после него родилось в российском дворянстве совершенно неведомое дотоле и центральное для Европы слово «честь». Дворянское слово «честь», в результате которой новые Иваны Грозные — Петр III и Павел I — получили не опричнину, а табакерку в висок.

Мне многое не нравится на современном Западе, и я часто об этом пишу, но я пишу об этом именно потому, что я ощущаю себя частью этого Запада. Пушкин писал оду об Андрее Шенье, а Лермонтов перелагал Гейне, потому что они ощущали себя частью этой культуры. Андрей Шенье был для них меньшей экзотикой, чем завоевываемый Россией исламский Кавказ. И — так же как Пушкин и Лермонтов — это ощущают миллионы наших соотечественников, которые уезжают на Запад и легко там интегрируются. Обратите внимание: русские — не арабы, не африканцы, — это та нация, которая наиболее легко интегрируется в США и в Европе, вы не слышите о русских, сидящих там десятилетиями на велфере и рассматривающих их как пособие на православный джихад.

Конечно, это круто сказать, что мы

не «растленный Запад», но если мы не Запад, то кто мы?

Кто больше знаком российскому читателю: прекрасная Елена или Ян Гуйфэй? Кто для нас великий полководец: Ганнибал или Чжугэ Лян? Кто для нас основатель империи: Юлий Цезарь или Цинь Шихуанди? Классическая российская литература ссылается на Геродота или на Сыма Цяня? На «Илиаду» или на «Рамаяну»? Цитирует чаще Библию или Коран? С кем Пушкин сравнивал луну: со щитом варяжским и сыром голландским или с китайским лунным зайцем? Сколько выражений в русском языке — калька с французского, а сколько — с китайского или арабского? В гимназиях в качестве классического языка учили греческий и латынь — или язык Корана, читали «Записки о галльской войне» — или «Ши цзин»?

Да что там гимназии — выйдите на Тверскую и читайте подряд окрестные вывески. «Bar 02 Lounge, The Ritz-Carlton Moscow, Bosco, Эвалар, Инком-Недвижимость, Calzedonia, Балкан-экспресс, BM-estate, Маразин Lonsdale, салон Ортобест, «Трансмегаполис», «Универсалтур», Massimo Dutti, TJ collection, Braccialini, Адамас, Рандеву, Росбанк». Bay! Ни одного «Шивы», ни одного «Бараката», ни одной «Гуаньинь», и даже, что уже совсем удивительно, явный дефицит «Ильи Муромца», «Садко» и «Домостроя».

Посмотрите на наши рекламные щиты (вот уж что не обманывается относительно референтных для сознания символов) — и подсчитайте, чего там больше: отсылок к Западу, к Востоку или к «исконно русской старине»? Я уже долгое время этим занимаюсь, и результаты, доложу вам, удивительные. У нас даже элитные коттеджные поселки предпочитают называть «Гринфилд», «Ричмонд», «Гельвеция». И, кстати, в словосочетании «элитный коттеджный поселок» — сколько «русских», а сколько «западных» слов?

Тут, я думаю, огорченный русский читатель вздохнет и скажет: что ж мы за такие неудачливые, у всех есть культура, и только у нас — заимствованный огрызок. Должна успокоить читателя: это не исключение, а норма. Только три современные развитые нации — евреи, китайцы и индийцы — могут

претендовать на тысячелетнюю автохтонность культур. Все остальные — привой, помесь, грязнокровки.

Японская и корейская культура привиты Китаем. Римская культура была заимствованной греческой, а о «европейской» культуре нечего вообще и говорить. Сплошные заимствования. Англия — Европа, но что такое «исконная английская культура»? Культура норманнов-завоевателей? Культура покоренных ими саксов, которые, в свою очередь, отвоевали Англию у кельтов? Культура кельтов, которая к моменту саксонского завоевания была заимствованной римской?..

Еще раз: «исконно русской» культуры не существует, как не существует «исконно прусской», «исконно британской» и даже «исконно европейской культуры». Точно так же как большинство «культурных растений» не существуют в природе и поэтому-то и являются культурными, большинство культур не являются «исконными» и только поэтому являются культурами. Любая современная динамически развивающаяся цивилизация представляет собой пласт многовековых культурных заимствований, а «исконными культурами», начиная с XIX века, занимаются этнография и антропология. Они есть. У папуасов. Мы, слава богу, не папуасы — хотя нас усиленно пытаются ими сделать.

Под лозунгом «Возврата к великой русской культуре» в стремительно фашизирующемся обществе нам предлагают считать исконно русскими хамство, пьянство и бескультурье. Нам внушают, что исконно русское — это пить, рубить головы и брать взятки. А все остальное, мол, гнилой Запад.

Увы, в жестокости и крови нет ничего «исконно русского». Это просто дикость, которая свойственна в ее истоках любой цивилизации. Генрих VIII рубил головы своим женам, но вряд ли Дэвид Кэмерон сможет сделать то же самое и сослаться при этом на «исконные британские традиции». Все успешные цивилизации проходили через скотство и варварство. Но ни одной успешной цивилизации не придет в голову брать скотство за образец. Это в голову приходит только фашизму.

Юлия Латынина
«Новая газета»

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

КАНГРЭС МОЖА ПРАЙСЦІ ДА КАНЦА ГЭТАГА ГОДА

Беларуская апазіцыя плануе правесці кангрэс дэмакратычных сіл, на якім вызначыцца са сваім кандыдатам у прэзідэнты, да канца 2014 года, паведаміў БелаПАН намеснік старшыні руху «За Свабоду» Юрый Губарэвіч.

"Калі перамовы ў верасні завершацца паспяхова, кангрэс магчыма правесці да канца гэтага года ці, у крайнім выпадку, у пачатку 2015 года", — сказаў ён.

Губарэвіч паведаміў, што сёння прайшлі кансультацыі прадстаўнікоў апазіцыйных арганізацый. «Вырашылі ў наступны раз сабрацца 19 верасня. Верагодна, пасля гэтай сустрэчы будуць нейкія зрухі, бо больш-менш відаць, што дасягаецца згода адносна працэдуры вылучэння кандыдата», — адзначыў ён.

У перамовах адносна вылучэння

адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад апазіцыі бяруць удзел сем структур: Беларуская партыя левых «Справядлівы свет», Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада), рух «За Свабоду», кампанія «Гавары праўду», Аб'яднаная грамадзянская партыя, аргкамітэт па стварэнні партыі «Беларуская хрысціянская дэмакратыя», Партыя БНФ. У сённяшніх кансультацыях не змаглі ўзяць удзел прадстаўнікі сацыял-дэмакратаў і «Справядлівага свету», піша "Наша ніва".

КАРЫКАТУРА

